

**Stanowisko Prezesa UTK
w sprawie
prowadzenie rejestru pojazdów kolejowych
przez dysponenta**

W uzupełnieniu stanowiska Prezesa UTK z 23 maja 2016 r. w sprawie pojęcia dysponenta, [dostępnego na stronie](#) Urzędu Transportu Kolejowego, przedstawiamy poniżej stanowisko w przedmiocie obowiązku prowadzenia rejestru pojazdów kolejowych.

Dysponentem, zgodnie z art. 4 pkt 6b ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727, z późn. zm.), zwanej dalej „u.t.k.”, jest podmiot będący właścicielem pojazdu kolejowego lub posiadający prawo do korzystania z niego jako środka transportu, wpisany do Krajowego Rejestru Pojazdów Kolejowych (NVR).

Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 3 stycznia 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru oraz sposobu oznakowania pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 211), rejestr pojazdów kolejowych prowadzi dysponent lub eksploatujący w formie księgi, kartoteki lub w systemie informatycznym.

W załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia określono wzór rejestru pojazdów kolejowych dla dysponenta oraz odrębny wzór rejestru dla eksploatującego.

Rozróżnienie przez prawodawcę dwóch różnych wzorów rejestrów pojazdów kolejowych jest uzasadnione charakterystyką pojazdu kolejowego oraz miejscem jego użytkowania. Wzór rejestru pojazdów kolejowych dysponenta zawiera miejsca przeznaczone do wpisania szczególnych danych, którymi nie dysponuje eksploatujący. Należą do nich: identyfikator literowy dysponenta VKM oraz raport z wprowadzenia zmian w NVR.

Zgodnie z brzmieniem art. 23a ust. 2 u.t.k. pojazd kolejowy wpisuje się do krajowego rejestru pojazdów kolejowych (NVR) po spełnieniu następujących warunków:

- posiadania ważnego zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji;
- posiadania identyfikatora literowego dysponenta (VKM);
- wskazania podmiotu odpowiedzialnego za utrzymanie pojazdu kolejowego (ECM).

Jak stanowi § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie krajowego rejestru pojazdów kolejowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 988), w celu rejestracji pojazdu przed złożeniem wniosku o nadanie europejskiego numeru pojazdu (EVN) dysponent występuje do Prezesa UTK o uzgodnienie identyfikatora literowego dysponenta VKM.

Regulacja ta potwierdza, że jedynie dysponent ma prawo posiadać identyfikator VKM, stanowiący jedną z przesłanek uzasadniających wpisanie pojazdu kolejowego do NVR.

Z powyższego należy wywnioskować, że co do zasady rejestr pojazdów kolejowych wpisanych do NVR ma obowiązek prowadzić dysponent. W konsekwencji należy uznać, że eksploatujący może prowadzić rejestr pojazdów kolejowych jedynie wobec pojazdów kolejowych, które nie muszą być wpisywane do NVR.

W § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa w sprawie krajowego rejestru pojazdów kolejowych wskazano, że w rejestrze NVR wpisuje się wagony towarowe, wagony pasażerskie, pojazdy trakcyjne i kolejowe pojazdy specjalne, za wyjątkiem:

- metra;
- pojazdów kolejowych poruszających się wyłącznie po bocznicach kolejowej;
- pojazdów kolejowych poruszających się po torze o szerokości mniejszej niż 1435 mm;
- pojazdów zabytkowych używanych jako nieruchomy eksponat;
- pojazdów specjalnych poruszających się wyłącznie po torze zamkniętym lub transportowanych na innych pojazdach;
- pojazdów kolejowych poruszających się wyłącznie po sieciach kolejowych, które są funkcjonalnie wyodrębnione z systemu kolei i przeznaczone tylko na potrzeby pasażerskich przewozów lokalnych, oraz miejskich lub podmiejskich;
- pojazdów kolejowych poruszających się wyłącznie po infrastrukturze kolejowej należącej do zarządców prywatnej infrastruktury kolejowej, na ich użytek w ramach własnej działalności w zakresie transportu towarów;
- pojazdów kolejowych poruszających się po infrastrukturze kolejowej przewidzianej wyłącznie do użytku lokalnego, turystycznego lub historycznego;
- pojazdów historycznych nieporuszających się po sieci kolejowej.

Obecnie obowiązujące regulacje nie zawierają definicji prawnej pojęcia eksploatującego, jednakże zdaniem Prezesa UTK przez to określenie należy rozumieć podmiot będący właścicielem pojazdu kolejowego lub posiadający prawo do korzystania z niego jako środka transportu, niewpisany do NVR.

Zaprezentowane powyżej stanowisko ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi ono wiążącej wykładni obowiązujących przepisów prawa. W szczególności nie może ono stanowić podstawy w postępowaniu administracyjnym lub sądowno-administracyjnym.